

Wilnis

HET GEHEUGEN VAN WILNIS

Alie Mesken-Boer (1957) uit Wilnis is een bijzondere vrouw met unieke uitspraken, waar ze zelf hartelijk om lacht. De boerendochter heeft een hekel aan uiterlijk vertoon. Ze weet veel, maar daar laat zij zich niet op voorstaan. En ze heeft een passie; het archiveren van 'levenskaarten' en foto's van Wilnis. Alie koestert haar schat aan historische informatie.

Haar hele huis aan de Julianastraat in Wilnis staat vol met kratten. “Het moeten er meer dan vijftig zijn”, vertelt Alie. Maar een rommeltje is het allerminst. In die kratten archiveert ze keurig rouwcirculaires, trouw-, geboorte- en ansichtkaarten van familie, dorpelingen en kennissen. En foto’s van het vroegere Wilnis. “Het is eigenlijk de schuld van de televisie dat ik er aan begonnen ben. Mijn man en ik keken zo’n veertien jaar geleden naar het programma Voorouders in Beeld. Sindsdien is het raak.” De man van Alie is Johannes (1933). Ook Johannes is vrolijk en frivool. “Pak een stoel joh, ze zijn niet verhuurd”, verwelkomt hij. “Komen

jullie een praatje maken met Alie? Best hoor. Ik zeg je dit: ‘Blijf gestaag aan het werk, praat niet over staat en kerk’.’ Beiden schateren het uit. “Maar ik ga weer de deur uit, klussen aan mijn tjalk.” En weg is hij. “Johannes komt uit een schippersfamilie”, vertelt Alie, “oorspronkelijk uit Hoogeveen maar ze zijn een keer aangeland in Mijdrecht. Johannes is er geboren. Toen hij die tjalk in 1998 kocht, vroeg ik hem of ie aan verstandsverbijstering leed. Je kon de voorkant niet van de achterkant onderscheiden, zo erg zag die boot eruit. Maar het is nu een plaatje. Johannes heeft gouden handjes. In de winter houd ik een beetje zicht op de boot. Want ja, je stuurt zo’n ouwe vent toch niet de kou in.”

Schooljuffrouw

De muren van de huiskamer hangen vol met familieportretten. Alie doet ook aan stamboomonderzoek. Van haar eigen familie en die van haar man. “Vroeger had ik er een hekel aan, al die mensenfoto’s van vroeger die op je vingers kijken. Maar nu beschouw ik het als een eerbetoon aan hen.” Als een schooljuffrouw wijst ze met een stok aan wie, wie is. Bij iedereen heeft ze een verhaal. “Dit zijn mijn opa en oma. Ik heb ze nooit gekend, maar zonder hen was ik er niet

Wilnis

De naam Wilnis is afgeleid van wildernis. Het was een moerasgebied met weelderige plantengroei van vooral riet en zeggen waaruit zich veenmoeras kon ontwikkelen. In 1085 werd voor het eerst begonnen met de ontginning van het gebied onder leiding van de kanunniken van Sint-Jan.

Harmonium

Het harmonium, ook wel 'traporgel' genoemd, is een toetsinstrument met enige oneerbiedige bijnamen zoals 'Psalmenpomp', 'Hallelujah-commode' en 'Cirkelzaag des geloofs'. Dit vanwege het geestelijke repertoire en het type klank, alsmede de toonvoortbrenging door het 'pompen' op de pedalen.

“Tegenwoordig is het allemaal van jakker-de-jakker-de-jakker. Daar kan ik niet tegen”

geweest. Daar moet je respect voor hebben. Alles wordt steeds rauwer vandaag de dag. Ik loop ook wel eens over een kerkhof, dan haal je het toch niet in je hoofd om grafstenen kapot te trappen. Maar het gebeurt wel! Als je geen eerbied hebt voor de dood, heb je dat ook niet voor het leven. En andersom.” Alie kijkt er ernstig bij. Zo is het maar net.

Zelf is Alie niet echt bang voor de dood. “Als je echt in God gelooft, hoef je niet bang te zijn voor de dood. Maar ik ben het soms wel: je hebt zoveel na te laten. Weet je, iedereen is wel eens bang voor de dood, ook de meest gelovige mensen.” Alie vertelt dat ze in God gelooft maar niet veel meer in de kerk komt. Vroeger wel. Ze is opgegroeid binnen de gereformeerde gemeente. “De zwartekousenkerk zeg maar”, waarop ze haar been op tafel legt en haar zwarte kousen toont. “Maar deze zijn zwart omdat ze beter bij mijn

kleren passen”, en schiet vervolgens weer in een van haar aanstekelijke lachbuien. Alie is handig. Achter haar naaimachine maakt ze haar eigen rokken (“met grote zakken, want dan kan ik er mijn ziel en zaligheid in kwijt”) en ze breidt haar eigen truien; ware kunststukjes.

Wat een rotzooi

Terug naar het levenswerk van Alie, waarvan alle kratten in het huis het levend bewijs zijn. Het verzamelen van allerlei soorten kaarten heeft ze niet van vreemden. Haar ouders waren er ook mee behept. “Maar toen vond ik het maar raar dat pa en moe al die kaarten bewaarden. Het interesseerde mij geen klap. Wat een rotzooi dacht ik.” Alie is groot geworden op een boerderij in Wilnis, maar die is 1984 gesloopt wegens nieuwbouw voor woningen. “Mijn vader en moeder zijn overleden, wel heb ik nog drie broers en drie zussen

maar die kom ik zelden tegen. Ja, wanneer ik in mijn archief kijk!” schateret Alie haar tanden bloot om vervolgens weer serieus uit te leggen wat haar zo raakt aan het werken in de persoonlijke archieven. “Als ik al die kaarten lees en doorneem, raak ik zo diep in de wereld van toen. Met mijn hele denkwerk zit ik er dan in. In je geheugen lijkt het dan alsof het gisteren is gebeurd. Daarnaast is de dorpsgeschiedenis van Wilnis zó mooi. Daar ga ik helemaal in op.” Haar eigen stamboek - van de familie Boer - gaat terug tot ongeveer 1775. “Dan kom ik in Gouderak uit, maar daar woonden toen zoveel mensen met de achternaam Boer, dat ik er niet meer wijs uit wordt.”

Klimop-huisje

“Het gebeurt wel eens dat mensen uit Wilnis bij mij langskomen en mij vragen iets uit te zoeken. In 2005 is het zogenaamde ‘klimop-huisje’ aan de Herenweg gesloopt. Nabestaanden van de mensen die er ooit hadden gewoond, vroegen mij of ik oude foto’s en ansichtkaarten van het huisje had. Dan ga ik speuren. Maar ze moeten me wel de tijd geven. Ik ben langzaam ingesteld. Tegenwoordig is het allemaal van jakker-de-jakker-de-jakker.

Daar kan ik niet tegen. Een mens moet kunnen nadenken over wat ie doet en wat ie nalaat.” Daarentegen benadrukt Alie dat ze geen tobber is, maar een doener. “Ik ben een veelzijdig mens, en denk niet te lang na over alles. Denken laat ik over aan een paard, die heeft daar een veel groter hoofd voor! Maar ik kan ook niet alles hoor”, relativeert ze zichzelf. “Een mens moet ook niet alles willen kunnen. Daar wordt ie veel te eigenwijs van”, strooit de boerendochter met een van haar wijsheden. Ook op de vraag of zoon Lucas niet gek wordt van al die kratten in huis, antwoordt Alie heel gevat. “Vroeger klaagde hij daar wel eens over, maar nadat hij in groep zes een klassenproject meemaakte over ‘voorouders’, heb ik hem er nooit meer over gehoord! Maar hij heeft een eigen kamer hoor. Een kind heeft dat nodig, kan ie lekker computeren. Tis een vrolijk jong.”

Natuurtalent

De veelzijdigheid van Alie kent weinig grenzen. Zo fotografeert ze veel. Vooral alles wat van historische waarde is. “En gewoon met filmrolletjes hoor. Sommige mensen zeggen dat je met zo’n digitaal ding makkelijker mislukte foto’s kunt weggoeien. Maar van de driehonderd foto’s die ik maak, mislukt er misschien eentje. Een digitaal toestel heb ik dus niet nodig.”

Even later vertelt ze voor de neus weg dat ze harmoniums (kleine huisorgels) repareert. “Ik reisde het hele land door om die dingen te maken. Door het drukke gezinsleven kom ik er de laatste jaren minder aan toe. Maar leuk werk hoor. Net zoals vele andere christelijke gezinnen hadden wij er eentje thuis staan, om psalmen op te spelen. Als kind was ik knettergek op dat ding. Ik heb geen les gehad en ik kan geen noot lezen, maar ik kan een aardig deuntje spelen al zeg ik het zelf. Een soort natuurtalent denk ik. Als ik een liedje een of twee keer hoor, kan ik het naspelen.”

“Weet je, ik ben vrolijk ingesteld. Ik geniet van het huishouden en van alle dingen die ik er omheen doe. Ik geniet van alle seizoenen. Als het regent en mensen klagen over ‘dat rotweer’, dan zeg ik: zoek wat anders op, er is altijd wel iets om van te genieten. Ik voel me een rijk mens. Daar hoeft je geen miljonair voor te wezen.” ♥

PASPOORT

NAAM

Alie Mesken-Boer

WOONPLAATS

Wilnis

BEROEP

Dorpsarchivaris

Advertentie